

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y cyfarfod: 19eg Rhagfyr 2023
Aelod Cabinet: Y Cyngorydd Dyfrig Siencyn
Swyddog Cyswllt: Dafydd Gibbard, Prif Weithredwr
Teitl yr Eitem: Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur: Adroddiad Blynyddol 2022/23 Cyngor Gwynedd

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

1. Y penderfyniad a geisir

- Bod y Cabinet yn ystyried ac yn cymeradwyo Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur: Adroddiad Blynyddol 2022/23 Cyngor Gwynedd.

2. Y Rheswm Dros yr Angen am Benderfyniad

- 2022/23 oedd blwyddyn gyntaf bodolaeth y [Cynllun-Argyfwng-Hinsawdd-a-Natur.pdf \(llyw.cymru\)](#) ac felly mae'n amserol i'r Cabinet adolygu'r gwaith a gyflawnwyd yn ystod y cyfnod hwn.
- Gall y Cabinet gynnig sylwadau ac arweiniad ar drywydd gwaith y Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur i'r dyfodol.

3. Cefndir

- Mabwysiadodd y Cyngor y [Cynllun-Argyfwng-Hinsawdd-a-Natur.pdf \(llyw.cymru\)](#) yn dilyn cyfarfod o'r Cabinet ar 8 Mawrth 2022. Uchelgais y cynllun yw "Bydd Cyngor Gwynedd yn garbon sero net ac yn ecolegol gadarnhaol erbyn 2030." Mae "Ymateb i'r argyfwng newid hinsawdd" hefyd yn un o 8 o Flaenoriaethau Gwella y Cyngor o fewn [Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-28 \(llyw.cymru\)](#).
- Mae'r Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur (y Cynllun) yn amlinellu sut y byddwn fel Cyngor yn addasu ein ffordd o weithio ac o ddarparu gwasanaethau er mwyn lleihau ein allyriadau carbon a chynyddu capasiti amsugno carbon. Mae'n cynnig enghreifftiau o brosiectau y byddwn yn eu dilyn, eu costau amlinellol a'r amserlen er mwyn cyflawni.
- Daeth y Cynllun yn weithredol fis Ebrill 2022 ac felly mae'n amserol i gyflwyno Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur: Adroddiad Blynyddol 2022/23 (Adroddiad Blynyddol) sy'n pwysu a mesur yr

hyn a gyflawnwyd yn ystod blwyddyn gyntaf bodolaeth y cynllun. Mae'r Adroddiad Blynyddol i'w weld yn Atodiad 1.

- 1.4 Cafodd yr Adroddiad Blynyddol ei gyflwyno i gyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau ar 30ain Tachwedd 2023 ac mae eu sylwadau a'u hargymhellion o faterion i'w trafod gan y Cabinet wedi eu nodi isod:
- 1.5 PENDERFYNWYD:
1. Derbyn yr adroddiad gan argymhell:
 - (i) Dylid ychwanegu gwybodaeth am 'Teithio Llesol' o dan Adran 3 yr Adroddiad: 'Adran 6 Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016'.
 - (ii) Dylid ystyried addasu ffurf arddangos y wybodaeth o dan y teitlau 'Beth y wnaethom ddweud y byddem yn ei wneud yn 2022/23' a 'Be wnaethom ni' yn Adrannau 5-11 yr Adroddiad er mwyn eglurder i'r darllenydd.
 2. Argymhell i'r Cabinet y dylid ystyried yr adnodd staff i gyflawni gweledigaeth y Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur.
- 1.6 Mae argymhellion 1(i) ac 1(ii) wedi eu gweithredu ac i'w gweld yn Atodiad 1. O ran Argymhelliad 2 yn 1.5 bydd unrhyw gais am adnoddau ychwanegol yn derbyn sylw yn unol â threfniadau arferol y Cyngor, a byddwn yn mynd ati i drafod gyda'r swyddogion perthnasol er mwyn adnabod costau a'r dulliau ariannu mwyaf priodol.
- 1.7 Mae Cyngor Gwynedd, fel y rhan fwyaf o gyrff y sector cyhoeddus yng Nghymru, yn casglu data ar allyriadau ac amsugno carbon gan ddilyn methodoleg sydd wedi ei datblygu gan Lywodraeth Cymru. Buom yn casglu data ar gyfer blwyddyn 2022/23 gan ddilyn y prosesau hyn, ac rydym yn defnyddio data 2019/20 fel ei blwyddyn waelodlin ar gyfer cymhariaeth.
- 1.8 Mae angen i ni gasglu data am y carbon sy'n deillio o'n prosesau caffael, ond mae'r fethodoleg bresennol yn seiliedig ar fesur yn ôl gwariant ariannol yn unig. Po fwyaf yr ydym yn ei wario, po fwyaf yw'r allyriadau. Oherwydd y gall hyn greu darlun amherffaith o'r gwir sefyllfa mae'r Adroddiad Blynyddol yn nodi data gyfanswm ein allyriadau gyda, a heb, data caffael.
- 1.9 Bu gostyngiad o 20% yn ein allyriadau caffael rhwng blwyddyn waelodlin 2019/20 a 2022/23. Bu gostyngiad o 37% yn yr allyriadau ar gyfer y 7 maes arall rhwng 2019/20 a 2022/23 (adeiladau ac ynni, gwastraff, fflyd, teithio busnes, cymudo staff, goleuadau stryd, gweithio o gartref).
- 1.10 Adran 6 Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

Yn ôl Adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 mae gan awdurdodau cyhoeddus sy'n gweithredu yng Nghymru ddyletswydd i gynnal ac i wella bioamrywiaeth ac i annog cryfder ecosystemau.

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru strategaeth bioamrywiaeth genedlaethol, sef y 'Cynllun Gweithredu Adfer Natur' yn 2015 oedd yn amlinellu'r ymrwymiad i wrthdroi colli bioamrywiaeth yng Nghymru, a'r amcanion ar gyfer gweithredu. Mae'n cynnwys 6 amcan ar gyfer adferiad natur yng Nghymru.

Ar ddiwedd adrannau 5-11 o'r Adroddiad Blynyddol hwn fe welwch ddisgrifiad o sut y mae'r gwaith sydd wedi ei gyflawni yn cyfrannu at wireddu un neu fwy o'r 6 amcan uchod, sydd yn ei dro yn cydymffurfio ag Adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016.

4. Camau nesaf ac amserlen

- 4.1 Byddwn yn cyhoeddi'r Adroddiad Blynyddol ar ein gwefan ac yn rhannu gwybodaeth amdano.
- 4.2 Byddwn yn parhau i gyd-drafod ac adeiladu perthynas gyda phartneriaid allanol er mwyn trafod gwersi a ddysgwyd o waith ein gilydd, a sut orau i ddatblygu'r gwaith i'r dyfodol.

Barn y swyddogion statudol

Y Swyddog Monitro:

Rwy'n fodlon gyda phriodoldeb y penderfyniad a geisir. Rwy'n nodi argymhellion y Pwyllgor Craffu ac eu bod yn derbyn sylw priodol. Fodd bynnag, gan fod y cyfrifoldeb am y penderfyniad ar y Cabinet mae'n allweddol fod yr adroddiad Cabinet yn cloriannu y sefyllfa yn gyflawn.

Y Pennaeth Cyllid:

Nid oes gennyf wrthwynebiad i'r penderfyniad a geisir o safbwynt priodoldeb ariannol.

Atodiadau

Atodiad 1 - Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur: Adroddiad Blynyddol 2022/23 Cyngor Gwynedd